

Cim. 76 d

4° H.eccl 3272

[Lev X.]

= Cim 76d



BVLLA CONTRA ER  
rores Martini Luther &  
seguacium



CVM Mandato Reuerendissimi domini  
Episcopi Eistetten.

AD BIBL.  
UNIVERS.  
MONAC.

Univ.-Bibl.  
München





Abriel dei gratia Epūs Eistetenū uniuersis & singulis Ecclesiarū secularium regularium ac Monasteriorū prelatiſ abbatibus, prepositis, decanis, prioribus, guardianis, Custodibus & ministris, quorūcūq; ordinum etiā mendicantium, Necnon decanis nostris Ruralibus ac parrochialium ecclesiarum Rectoribus plebanis, uiceplebanis Canonicis, capellanis, altariſtis præſbiteris ac clericis quibuscūq; beneficiatis & non bñficiatis per diocēſim noſtrā ubilibet conſtitutis, omnibuſq; alijs ac ſingulis ad quos præſentes noſtrę litterę peruenierint, quosq; inſcriptū tangit negotium ſeu tangere poterit quomolibet in futurum. Salutem in dño & nris huiuſmodi Immo uerius apoſtolicis firmiter obedire mandatis. Quia ſuperioribus diebus Venerabilis & Egregius nobis fidelis dilectus Ioānes Eckius Canonicus eccleſię nrę, Sanctiſſimi in xpo patris & dñi noſtri domini Leonis diuina, puidencia papæ decimi ad inſcripta nuncius, Nos per certas ſuas miſſiuas, quatenus uobis & cuilibet ueſtrum publicationē, quarūdam ſcāptarū apoſtolicarū, A præſato ſanctiſſimo domino nrō papa Romę apud ſanctum petrum Anno incarnationis dominicę Milleſimo quingenteſimo uigeſimo, Decimoſeptimo calendas Iulij pontificatus ſui Anno octauo, Emanatarum erroneam piarū & ſimplicium mentium ſeductiuam doctrinā cuiuſdam fratris Martini Luther ordinis fratrum heremitarū Sancti auguſtini concernētium cōmitteremus. Moneri & requiri fecit nos cupientes ex paſtoraliſ offitij nrī debito, ad ſalutē ſubditorū nrōrū ſinem quoq; unitatem, pacem, & tranquillitatē Sanctę matris eccleſię, mētem noſtram dirigere, & apoſtolicis ut tenemus parere mādatiſ, Idcirco uobis omnibus & ſingulis ſupradictiſ & ueſtrum cuilibet inſolidum cōmittimus atq; in uirtute Sanctę obedientię, ſub cęſuris & penis, in dictiſ litteriſ apoſtolicis cōtentiſ diſtricte præcipienteſ mandamus. Quatenus ſcāptas apoſ-



stolicas huiusmodi. postq̃ Ille siue earundem copie autentice  
Sigillo prelati & notarij subscriptione munitę. per nostrumq̃  
in spiritualibus uicarium fidemate. uobis presentate fuerint ac  
omnia & singula in eis contenta In ecclesijs uestris coram ppli  
multitudine. fidei interpretatione preuia, publicetis & intime  
tis. Omnesq̃ utriusq̃ sexus christifideles. ut literis ipsis apo=  
stolicis memoratis. siue bullę in omnibus & singulis articulis.  
iplos & eorum quemlibet respectiue concernentibus. sub Cęsu  
ris & penis in eisdem expręssis pareant & obediant realiter cū  
effectu Moueat is & requiratis quos nos etiam & eorum quę  
libet tenore presentium requirimus & monemus. Inquantum  
ipsi sic moniti & requisiti ultionem diuinam & sanctę aposto=  
licę sedis indignationem penas quoq̃ & censuras in dicta Bul=  
la contentas euitare uoluerint. Certificantes eosdem sic moni  
tos & requisiti. Quod nos nihilominus. contra rebelles & in=  
obedientes. si nobis denunciati fuerint iuxta & secundum di  
ctę bullę uim formam continentiam & tenorem ac alias pro  
ut de iure poterimus procedere curabimus Ipsorum inobediē  
tia seu rebellionē in aliquo non obstante. Datum iu Castro  
nostro montis sancti Vuilibaldi die mercurij uigesimaquarta  
mēsis Octobris. Anno a natiuitate dñi Millesimo quingētes  
mo uigesimo Sub nostri Vicariatus sigilli impressione.





EO Episcopus Seruus Seruorum Dei: Ad  
perpetuam rei memoriā. Exurge dñe & iudica  
causam tuam, memor esto impiorū tuorū  
eorum que ab insipientibus fiunt tota die, incli  
na aurem tuā ad preces nostras, quoniam sunt  
uulpes querentes demoliri uineam, cuius  
tu Torcular calcasti solus & ascensus ad patrem, eius curā, re  
gimen, & administratiōem Petro tanquā capiti, & tuo Vica  
rio, eiusq; successoribus instar triumphantis ecclesię cōmisisti  
exterminare nititur eam Aper de silua, & singularis ferus dea  
pasci eam Exurge Petre, & pro pastoralī cura prefata tibi (ut  
preferit) diuinitus demādata, intēde in causam sanctę Ro  
mān. Ecclesię, Mātris omniū ecclesiarū, ac fidei magistrę, quā  
tu iubente Deo, tuo sanguine consecrasti, contra quā sicut tu  
permonere dignatus es, insurgūt Magistri mendaces introdu  
cētes sectas perditionis sibi celerem interitum superducentēs  
quorum lingua ignis est, inquietum malū, plena ueneno mor  
tifero: qui Zelum amarum habētes, & cōtentiōes in cordibus  
suis, gloriāntur. & mēdaces sunt aduersus ueritatē. Exurge tu  
quoq; quesumus Paule, qui eā tuā doctrina: ac pari martyrio il  
luminasti, atq; illustrasti. Iam em̄ surgit nouus Porphyrus: qui  
sicut ille oli sanctos Apostolos iniuste momordit, Ita hic scōs  
Pontifices prædecessores nostros contra tuam doctrinam eos  
non obsecrando, sed increpando, mordere lacerare, ac ubi causę  
sue diffidit, ad conuicia accedere non ueretur more hereticorū  
quorum (ut inquit Hieronymus) ultimum præsidū est ut, cū  
cōspiciant causas suas damnatum iri, incipiant uirus serpentis  
lingua diffundere, & quū se uictos conspiciant ad contumelias  
prosilire Nam licet hereses esse ad exercitacionē fidelīū tu dix  
ris oportere, eas tñ ne incremētū accipiant, neue uulpeculę coa  
lescant, in ipso ortu, te intercedente, & adiuuāte, extingui ne  
cesse est. Exurgat deniq; omnis sanctorum, ac reliqua uniuersa  
lis ecclesia, cuius uera sacrarum litterarum interpretatiōe post  
habita, quidam quorum mētem pater mendacj excecavit, ex



ueteri hereticorum instituto, apud semet ipsos sapientes, scripturas easdem aliter quam Spiritus sanctus flagitet, proprio dūtaxat sensu, ambitionis, aureq; popularis causa, teste Apostolo, interpretantur, imo uero torquēt, & adulterāt. Ita ut iuxta Hieronymum, iam non sit Euangelium Xpi sed hominis, aut quod ipseus est Diaboli. Exurgat inquit prefata ecclesia sancta Dei, & una cū beatissimis apostolis prefatis, apud Deum omī potētē intercedat, ut purgatis ouium suarum erroribus, eliminatisq; a fideiū sinibus heresibus uniuersis, ecclesie sue sanctę pacem, & unitatem conseruare dignetur. Dudum siquidem, quod pre animi agustia, & merore exprimere uix possumus si dedignor; relatu, ac fama publica referentē, ad nostrum peruenit auditum immo uere, pro dolor oculis nostris uidimus, ac legimus multos, & uarios, errores quosdam uidelicet iam per concilia, ac predecessorum nostrorum Constitutiones, damnatos, heresim etiam Grecorum & Bohemicā expresse continētes, alios uerō respektiue, uel hereticos, uel falsos, uel scādalosos uel pīarum aurium offensiuos, uel simplicium mētium seducti uos, a falsis fidei cultoribus, qui per superbam curiositatē mūli gloriā cupientes, contra aplī doctrinā, plus sapere uolunt, quam oporteat, quorum garrulitas (ut inquit Hieronymus) sine scripturarum autoritate, nō haberet fidem, nisi uiderentur peruersam doctrinā, etiam diuinis testimonijs, male tamen interpretatis, roborare. A quorū oculis Dei timor recessit, humani generis hoste suggerente, nouiter suscitatos, & nuper apud quosdam leuiorē indycta natione Germanica semiatos, Qd' eomagis dolemus ibi euenisse, qd' eandē nationem, & nos & predecessores nostri in uisceribus semper gesserimus charitatis. Nam post translatum ex Grecis a Romanā ecclesia in eosdem Germanos Imperiū iidem predecessores nostri, & nos, eiusdem ecclesie aduocatos, defensoresq; ex eis semper accepimus, Quos quidem Germanos, Catholicę ueritatis uere Germanos, constat heresum acerrimos oppugnatores semp fuisse cuius rei testes sunt laudabiles ille Constitutiones Germanorū



Imperatorum pro libertate ecclesie, proq; expellendis, exterminandisq; ex omni Germania Hereticis, sub grauissimis penis, etiam, amissionis terrarum, & dominior; contra receptatores uel non expellentes olim edite, & a nostris predecessoribus confirmate, que si hodie seruarentur, & nos, & ipsi utiq; hac molestia careremus, Testis est in Concilio Constantien. Hussitar;, ac Vuicleuistarum, necnon Hieronymi Pragen. dānata ac punita perfidia, Testis est totiens contra Bohemos Germanor; sanguis effusus, Testis deniq; est predictorum error; seu multorum ex eis per Colonien. & Louanien. Vniuersitates, utpute agri Dominici piissimas, religiosissimasq; cultrices non minus docta q̃ uera, ac sancta confutatio, reprobatio, & damnatio. Multa quoq; alia allegare possemus, que ne hystoriam texere uideamur pretermittenda celsimus. Pro pastoralis igit officij diuina gratia nobis iniuncti cura, quam gerimus, predictor; errorum uirius pestiferum ulterius tollerare, seu dissimulare, sine Christiane Religiois nota, atq; orthodoxe fidei iniuria, nullo modo possumus. Eorum autē error; aliquos presentibus duximus inferendos, quor; tenor sequitur, & est talis. ¶ Heretica sententia est, sed uisitata, Sacramēta noue legis iustificantem grām illis dare, qui non ponunt obicē. In puero post baptismū negare remanēs peccatū est Paulum & Xpm simul conculcare Fomes peccati etiam si nullū adsit actuale peccatum moratur excū em a corpore animam ab ingressu cœli. Imperfecta charitas morituri, fert secum necessario magnum timorem, qui se solo satis est facere penam purgatorij & impedit introitum regni. Tres esse partes penitētię Contritiōē, Confessionē, & Satisfactionem, non est fundatum in sacra scriptura, nec in antiquis sanctis Xpianis Doctoribus. Contritio que paratur per discussionē, collectionē, & detestationē peccator;, qua quis recogitat annos suos in amaritudine aīę suę pōderādo p̃ciōr; grauitatem, multitudinē, sœditatē, amissionē eterne beatitudinis, ac eterne damnatiōis acquisitionem, hęc contritio facit Hypocritā immo magis peccatorē. Verissimū est prouerbiū



& omnium doctrina de Contritionibus, hucusq; data præstati-  
tius, de cetero non facere, summa penitētia, optima poenit en-  
tia, noua uita. Nullo modo præsumas confiteri peccata ueni-  
alia, sed nec omnia mortalia, quia impossibile est, ut oīa morta-  
lia cognoscas, Vnde in primitiua eccl'a solum manifesta morta-  
lia confitebātur. Dum uolumus omnia pure confiteri, nihil ali-  
ud facimus, quā qđ misericordię Dei nihil uolumus relinquere  
ignoscendum. Peccata non sunt ulli remissa nisi remittēte sa-  
cerdote credat sibi remitti, imo peccatum maneret, nisi remis-  
sum crederet, nō em̄ sufficit remissio peccati & gratię donatio  
sed oportet etiā credere esse remissum Nullo modo cōfidas ab-  
soluti, ppter tuā contritiōem, sed propter uerbū Xpi, quodcūq;  
solueris &c. Hic inquā cōfide si sacerdotis obtinueris absoluti-  
onē, & crede fortiē te absolutum, & absolutus uel eris, quic-  
quid sit de contritione. Si per impossibile confessus non esset  
contritus aut sacerdos nō serio, sed ioco absolueret si tamē cre-  
dat se absolutum uerissime est absolutus. In sacramēto peni-  
tentię ac remissione culpę non plus facit Papa, Ep̄s, quam infi-  
mus sacerdos, imo ubi non est sacerdos, eque tm̄ quilibet chri-  
stianus, etiā si mulier aut puer esset. Nullus debet sacerdoti re-  
spondere se esse contritum nec sacerdos requirere. Magnus est  
error eorū qui ad sacramēta Eucharistię accedunt, huic innixi,  
qđ sint confessi, qđ non sint sibi cōscij alicuius peccati mortalis  
qđ premiserint orationes suas, & preparatoria, omnes illi adiu-  
diciū sibi māducant, & bibunt, sed si credant & confidant se  
gratiā ibi consecuturos, hec sola fides facit eos puros & dignos  
Cōsultū uidet qđ ecclesia in communi Cōcilio statueret laicos  
sub utraq; specie cōmunicādos, nec Bohemi cōmunicātes sub  
utraq; specie sunt heretici, sed scismatici. ¶ Theauri eccl'ię un-  
de Papa dat indulgētiās nō sunt merita xpi, & sanctorū. Indul-  
gētiā sunt pie fraudes fidelitū, & remissiones bonorū operum,  
& sunt de numero eorū que licēt & nō de numero eorū que ex-  
pediūt. Indulgētię his qui ueracit̄ eas cōsequūt, nō ualēt ad re-  
missionē penę p pccātis actualibus debite apud diuinā iusticiā.



Seducitur credētes indulgētiās esse salutarē, & ad fructū spūs  
utiles. Indulgētię necessarie sunt solum publicis criminibus, &  
proprie concedūtur duris solūmodo, & impaēientibus. Sex ge  
neribus hoīum indulgētię uēe sunt necessarie, nec utiles, uide  
licet mortuis, seu morituris, Infirmis, legitime impeditis, his  
qui nō comiserunt crimina, his qui crimina comiserūt, sed nō  
publica, his qui meliora operātur. Excomunicatiōes sunt tā  
tum extēne pēne, nec priuāt hominem cōmunitatis spūalibus  
ecclesię orationibus. Docendi sunt Christiani plus diligere ex  
cōmunicatiōē, q̄t timere. Romanus Pontifex Petri successor  
nō est Xpi Vicarius super omēs totius mūdi ecclesias ab ipso  
Christo in beato Petro institutus. Verbum Xpi ad Petrum  
quodcūq; solueris super terram &c. extenditur dumtaxat ad li  
gata ab ipso Petro. Certū est in manu ecclesię, aut Papę prorsus  
nō esse, statuere articulos fidei, immo nec leges morū, seu  
bonorum operum. Si papa cum magna parte ecclesię sic uel sic  
sentiret, nec etiā erraret, adhuc nō est peccatum, aut heresis  
contrarium sentire, presertim in re nō necessaria ad salutem,  
donec fuerit per Concilium uniuersale alterum reprobatum,  
alterum approbatum. Via nobis facta est enarrandi autorita  
tē Conciliorum, & libere contradicendi eorum gestis, & iu  
dicandi eorum decreta, & confidenter confitendi, quicquid ue  
rum uideretur, siue probatum fuerit, siue reprobatum a quocūq;  
Concilio. Aliqui articuli Ioannis Husi condemnati in Conci  
lio Constantien. sunt Christianissimi, uerissimi, & euangelici,  
quos nec uniuersalis ecclesia posset damnare. In omni opere  
bono iustus peccat. Opus bonum optime factum est ueniale  
peccatum. Hereticos comburi est contra uoluntatem spiritus  
Preliari aduersus Turcas est repugnare Deo uisitanti iniqui  
tates nostras per illos. Nemo est certus se nō semp peccare  
mortaliter propter oculatissimū superbie uitiū. Liberum ar  
bitrium post peccatum est res de solo titulo, & dū facit quod  
in se est peccat mortaliter. Purgatorium nō potest probari  
ex sacra scriptura, quę sit in canone. Anūq; in purgatorio



non sunt secure de eorū salute, saltem omnes; nec probatū est  
illis, aut rationibus, aut scripturis, ipsas esse extra statum me-  
endi, aut augende charitatis. Animę in purgatorio peccāt si  
intermissione, quam diu querunt requiem, & horrent penas.  
Animę ex purgatorio liberatę suffragiis uiuentium minus beāt  
quam si per se fatisse cissent. Prelati ecclesiastici, & principes se-  
culares non malefacerent si omēs saccos mendicantiū delerent.  
**E**t Qui quidē errores, respektiue, quam sint pestiferi, quam per-  
niciosi, quam scādalosi, quam piarę, & simplicium mētium se-  
ductiui, quam deniq; sint contra omnem charitatē ac. S. R. E.  
matris omnium fidelitū, & Magistře fidei reuerentiā, atq; neruū  
ecclesiasticę discipline, obediētīā scilicet, quę fons est, & origo  
omnium virtutum, sine qua facile unusquisq; infidelis esse cōfin-  
titur, nemo sane mētis ignorat. Nos igit in premissis, utpote  
grauissimis, propēsius (ut decet) procedere, necnon huiusmodi  
pesti, morboq; cāceroso, ne in agro Dominico tanq; uepris nō  
cūia ulterius serpat, uiam pręcludere cupiētes habita superpre-  
dictis erroribus, & eorū singulis, diligentī trutinatiōe, discussio-  
ne, ac districto examine, maturaq; deliberatiōe, omnibsq; rite  
pensatis, ac sepius uentilatis cum uenerabilibus fratribus nr̄is  
S. R. E. Card. ac regularium ordinū Prioribus, seu ministris ge-  
neralibus, pluribsq; alijs sacre Theologię, necnō utriusq; iuris  
professoribus, siue Magistris, & quidem peritissimis, Reperi-  
mus eosdem errores, respektiue (ut prefertur) aut articulos non  
esse Catholicos nec tanq; tales esse dogmatizādos, sed contra  
Catholicę ecclesię doctrinam, siue traditionē, atq; ab ea uerā  
diuinę scripturarum receptam interpretatiōem, cuius autori-  
tati ita acquiescendum cēlunt Augustinus, ut dixerit se Euan-  
gelio non fuisse crediturum nisi ecclesię catholicę interuenisset  
autoritas. Nām ex eisdem erroribus, uel eorū aliquo, uel aliqui-  
bus palam sequitur, eandem ecclesiā, quę Spiritu sancto re-  
gitur, errare, & semper errasse. Quod est utiq; cōtrā illud, quod  
Christus discipulis suis in ascensione sua (ut in sancto Euange-  
lio Matthei legitur) promisit, dicens, Ego uobiscum sum usq;



usq; ad consumationem seculi. Necnon contra sanctorum Patrum determinationes, Conciliorum quoq; & summorum Pontificum expressas ordinationes, seu Canones, quibus non obtinuisse, omnium heresum, & scismaticum, teste Cypriano, fomes & causa semper fuit. De eorundem itaq; Venerabilium fratrum nostrorum Concilio, & assensu, ac omnium, & singulorum prelatorum matura deliberatione predicta, autoritate omnipotentis Dei, & beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & nostra prefatos omnes, & singulos articulos seu errores, tanq; (ut premittitur) respectiue hereticos, aut scandalosos, aut falsos aut prauum aurium offensiuos, uel simplicium mentium seductiuos, & uentati Catholicae obuiantes damnamus, reprobamus, atq; omnino reijcimus, ac pro damnatis, reprobatis, & reiectis ab omnibus utriusq; sexus Christianis fidelibus haberi debere, harum serie decernimus, & declaramus. Inhibentes in uirtute sanctae obedientiae ac sub maioris excommunicationis latae sententiae. Necnon quoad ecclesiasticas, & regulares personas, Episcopaliu omniu etiam Patriarchalium Metropolitanu, & aliaru Cathedraliu ecclesiaru Monasteriorum quoq; & prioratu, etiam conuentualium & quoruq; dignitatum, aut beneficioru ecclesiasticorum secularium, aut quorumuis ordinum, regularium, priuationis & inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda. Quo & ad Conuentus, capitula, seu domos, aut pia loca, seculariu, uel regularium, etiam mendicantium, necno uniuersitatis etiam studioru generalium quorumcunq; priuilegioloru, Indultoru sede Apostolica, uel eius Legatis, aut alias quomodolibet habiturorum, uel obtentoru cuiuscunq; tenoris existant. Necnon nominis & potestatis studium Generale tenendi, legedi: ac interpretandi qualius scientias, & facultates: & inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda Predicationis quoq; officii ac amissionis studij generalis: & omnium priuilegioru eiusdem. Quo uero ad seculares eiusdem excommunicationis: necno amissionis cuiuscunq; Emphyteosis: seu quorumcunq; feudoru, tan a Ro. Ecclesia quam alias quomodolibet obtentoru, ac etiam



inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, Necnō q̄  
ad omnes, & singulos superius nominatos, inhibitionis eccle  
siasticę, sepulturę, inhabilitatisq; ad omēs & singulos actus le  
gitimos, infamię, ac diffidationis, & criminis lese Maiestatis  
& hereticorū, & fautorū eorundem in iure expressis penis, eo  
ipso & absq; ulteriori declaratione, per omnes, & singulos sup̄  
dictos: si (quod absit) contra fecerint, incurrēdis. A quibus uigo  
re cuiuscūq; facultatis, ac clausulę etiam in confessionalibus  
quibusuis personis, sub quibusuis uerborū formis contentarē:  
nisi a Roman. Pontifice, uel alio ab eo ad id in specie facultas  
ē habēte, preterq̄ in mortis articulo cōstitutū, absolui neque  
ant, oibus & singulis utriusq; sexus xp̄ifidelibus, tā laicis q̄ de  
dicis secularibus, & q̄rūis ordinū regularibus, & alijs q̄buscūq;  
personis, cuiuscūq; status, gradus, uel cōditionis existāt. & qua  
cūq; ecclesiastica, uel mundana prefulgeāt dignitate, etiā san  
ctę Romanę Ecclesię Cardinalibus, Patriarchis, Primatibus  
Archiepiscopis, Episcopis, Patriarchalium, Metropolitān. & a  
liarū Cathedralium, Collegiarū, ac inferiorū ecclesię Prela  
tis, clericis, alijsq; personis ecclesiasticis, secularibus & quorūis  
ordinum, etiā mēdicantiū, Regularibus, Abbatibus Prioribus  
uel Ministris generalibus, uel particularibus fratribus, seu Re  
ligiosis, exemptis, & non exemptis. Studiorū quoq; uniuersita  
tibus, secularibus, & quorūis ordinū, etiam mendicantiū Re  
gularibus, necnō Regibus, Imperatoris Electoribus, Principi  
bus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Capita  
neis, Conductoribus, Domicellis, omnibusq; officialibus, Iudi  
cibus, Notarijs, ecclesiasticis & secularibus, Communitatibus  
Uniuersitatibus, Potentatibus, Ciuitatibus, Castris Terris &  
locis, seu eorū uel earū Ciuibus, habitatoribus, & Incolis, ac qui  
busuis alijs personis, ecclesiasticis, uel Regularibus (ut presertim)  
per uniuersum Orbem ubicūq; presertim in Alemonia existē  
tibus, uel pro tempore futuris, ne prefatos errores, aut eorū ali  
q̄s, p̄uersamq; doctrinā hmōi allerere, affirmare, defendere p̄dica  
re, aut illi qmōdolibet, publice uel occulte, quīs quesito igenio



uel colore, tacite, uel expresse fauere præsumant. Insup quia erro-  
res prefati, & plures alij cōtinentur in libellis, seu scriptis cui-  
usdā fratris Martini Luther dictos libellos, & omia dicti Ma-  
tini scripta, seu predicationes, in latino, uel quocūq; alio idioma-  
te, reperiātur, in quibus dicti errores, seu eorū aliquis cōtinetur  
similiter damnamus, reprobamus, atq; omnino reijcimus, & p-  
omnino dānatis, reprobatis, ac reiectis, ut præfertur, haberi uo-  
lumus. Mandātes in uirtute sanctæ obedientie, & sub penis p-  
dictis, eo ipso incurrendis, Omnibus, & singulis utriusq; sexus  
xpī fidelibus superius nominatis, ne huiusmodi scripta, libellos  
predicationes, seu cedulas, uel in eis contēta Capitula, errores  
aut articulos supradictos cōtinentia, legere, asserere, predicare,  
laudare, imprimere, publicare, siue defendere, per se, uel aliū, seu  
alios, directe, uel indirecte, tacite, uel expresse, publice, uel occul-  
te, aut in domibus suis, siue alijs, publicis, uel priuatis locis te-  
nere quoquo modo præsumāt, quinimo illa statī post hanc pu-  
blicatiōem ubicūq; fuerint, per ordinarios, & alios supradictos  
diligenter queſita publice, & solēniter in præſentia Cleri, & Po-  
puli, sub omnibus, & singulis supradictis pœnis, cōburant. Qd  
uero ad ipsum Martinum adinet, Bone Deus, quid pretermi-  
simus, quid non fecimus, quid paternę charitatis omisimus, ut  
eum ab huiusmodi erroribus reuocaremus? Postq; enim ipsum  
circauimus mitius cum eo procedere uolentes, illum inuitaui-  
mus, atq; tam per diuerſos tractatus cum Legato nostro habi-  
tos, quam per literas nostras, hortati fuimus, ut a predictis er-  
roribus discederet, aut ad nos oblato etiam saluo conducto, &  
pecunia ad iter necessaria, sine metu, seu timore aliquo, quem  
perfecta charitas foras mittere debuit, ueniret, ac Saluatoris  
nostri, Apostoliciq; Pauli exemplo, nō in occulto, sed palam, &  
in facie loqueret; Quod si fecisset, pro certo (ut arbitramur) ad  
cor reuersus, errores suos cognouisset, nec in Romana Curia,  
quam tantopere uanis malivolorū rumoribus, plusq; oportuit  
tribuēdo, uituperat, tot reperisset errata, docuissemusq; eum,  
luce clarius, sanctos Romanos Pontifices pdecessores nostros



quos preter omnem modestiam iniuriose lacerat, in suis Ca-  
nonibus, seu constitutionibus, quas mordere nititur, nunquā  
errasse, quia iuxta Prophetiam, nec in Galathas & Efesa, nec  
Medius deest, sed Iobau liuit semper, & predicta citatione,  
omnibusq; & singulis supradictis spretis, uenire contempsit ac  
usque in presentem diem contumax, atq; animo indurato, cē-  
suras ultra Annum sustinuit, & quod deterius est, addens ma-  
la malis, de citacione huiusmodi noticiam habens, in uocem te-  
merarie appellationis prorupit, Ad futurum concilium, con-  
tra constitutionem Pij Secundi, ac Iulij Secundi, predecesso-  
rum nostrorum, qua cauetur taliter appellantes Hereticorum  
pœna plestendos (Frustra etiam concilij auxilium implorauit,  
qui illi se non credere palam profitetur) Ita ut contra ipsum,  
tāquam de fide notorie suspectum, immo uere Hereticum,  
absq; ulteriori citatione, uel mora, ad condemnationem, & dē-  
nationem eius, tanquam Heretici, ac ad omnium, & singula-  
rum superscriptarum pœnarum, & censurarū scueritatem pro-  
cedere possemus, Nihilominus de eorundem Fratrum nostro-  
rum consilio, Omnipotentis Dei immitantes clementiam,  
qui non uult mortem peccatoris, sed magis ut conuertatur, &  
uiuatur, Omnium iniuriarum hactenus nobis, & Apostolicæ  
Sedi illatarum obliti, omni qua possumus pietate uti decreui-  
mus, & quantum in nobis est agere, ut proposita mansuetu-  
dinis uia ad cor reuertatur, & a predictis recedat erroribus, ut ip-  
sum tanquam filium illum prodigum ad gremium Ecclesiæ re-  
uertentē benignē recipiamus. Ipsum igitur Martinū, & quos-  
cunq; ei adherētes eiusq; receptatores, & fautores, per uiscera  
misericordiæ Dei Nostri, & per Asperionē Sanguinis domini  
Nostri Iesu Xpi, quo & per quem humani generis redemptio  
& Sā. tæ Matris Ecclesiæ edificatio facta est, ex toto corde hor-  
tamur, & obsecramus, ut ipsius Ecclesiæ pacē, unitatē, & uerita-  
tem pro qua ipse saluator tā instāter orauit ad patrem, turbare  
desistant, & a predictis tā perniciosis erroribus prorsus abstineāt.



Inuenturi apud nos si effectualiter paruerint, & paruiffe per legitima documenta nos certificauerint, paternę charitatis affectum, & apertum mansuetudinis, & clementię fontem. Inhibentes nihilominus eidem Martino ex nunc, ut interim ab omni predicatione, seu predicationis officio omnino desistat Alioquin ut ipsum Martinũ, si forte iusticię, & uirtutis amora peccato non retrahat, Indulgēt iteq; spes, ad poenitentiam non reducat, penarum terror coerceat discipline, Eundem Martinũ, eiusq; adherentes, complices, fautores, & receptatores tenore presentium requirimus, & monemus, in uirtute sanctę obedientię, & sub predictis omnibus, & singulis poenis, eo ipso incurrendo dilatricie precipiendo mādamus, quatenus infra Sexaginta dies quorũ Viginti pro primo, Viginti pro secundo, & reliquos triginti dies p. tertio, & peremptorio termino assignamus, ab afflictione presentium in locis infra scriptis, imediate sequentes numerandos. Ipse Martinus, Complices, fautores, adherentes, & receptatores predicti a prefatis erroribus, eorq; predicatione ac publicatione, & assertione, defensione quoq; & librorum, seu scripturarum editione, super eis sem, siue eorum aliquo omnino desistāt, librosq; ac scripturas omnes, & singulas, prefatos errores, seu eorũ aliquos quomodo libet cōtinētes, comburant, uel comburi faciant. Ipse etiam Martinus, errores, & assertiones huiusmodi omnino reuocet ac de refocatioe huiusmodi per publica documenta in forma iuris ualida, in manibus duorũ Prelatorum consignata, ad nos infra alios similes sexaginta dies transmittenda, uel per ipsummet (si ad nos uenire uoluerit, qd magis placeat) cum prefato plenissimo saluo conductu, quę ex nunc cōcedimus, deferenda, nos certiores efficiat, ut de eius ęa obedientia nullus dubitationis scrupulus ualeat remanere Alias (quod absit) Martinus prefatus, cōplices, fautores, adherētes & receptatores predicti secus egerint, seu premissa omnia, & singula infra terminum predictum cum effectu nō adimpleuerint, Apostolici mīantes doctrinam, cui hereticum hominem post primam & secundam correctionem, uitandũ docuit, ex nūc



pro ut ex tuuc, & ecōuerso, eundem Martinum, complices, ad  
herentes, fautores & receptatores p̄fatos, & eorū quemlibet,  
tanq̃ aridos palmites in Christo non manentes, sed doctrinam  
contrariā, Catholicę fidei inimicam, siue scandalosam, seu dā-  
natam, in non modicam offensam diuinę maiestatis, ac uni-  
uersalis Ecclesię, & fidei Catholicę detrimentum, & scanda-  
lum dogmatizantes, & predicantes, Claues quoq̃ Ecclesię, ui-  
lipendentes notorios, & pertinaces hereticos eadē autoritate  
fuisse, & esse declarantes, eosdem ut tales harum serie condem-  
namus, & eos p̄ talibus haberi, ab omnibus utriusq̃ sexus Chri-  
stifidelibus supradictis uolumus, & mandamus. Eosq̃ omnes,  
& singulos, omnibus supradictis, & alijs contra tales a iure infli-  
ctis penis presentium tenore subijcimus, & eisdem irretitos fu-  
isse, & esse decernimus, & declaramus. Inhibemus preterea sub  
omnibus, & singulis premissis penis, eo ipso incurrendis, omni-  
bus, & singulis Christifidelibus superius nominatis, ne scripta  
etiā p̄fatos errores non contentia, ab eodem Martino q̃  
modolibet cōdita, uel edita, aut condenda, uel edenda seu eorū  
aliqua, tanq̃ ab homine Orthodoxe fidei inimico, atq̃ ideo ue-  
hemēter suspecta, & ut eius memoria omnino deleatur de chri-  
stifidelium consortio, legere asserere, predicare, laudare, impri-  
mere, publicare, siue defendere per se, uel aliū, seu alios, directe,  
uel indirecte, tacite uel expresse: publice, uel occulte: seu in do-  
mibus suis, siue alijs locis: publicis, uel priuatis, tenere quoquo  
modo presumant. Quinimmo illa comburant (ut prefertur).  
Monemus insuper omnes, & singulos Christifideles supradic-  
tos sub eadem excommunicationis lare sententię pœna, ut  
hæreticos predictos declaratos, & condemnatos: mandatis no-  
stris non obtemperātes, post lapsum termini supradicti euitēt  
& quantum in eis est euitari faciant, nec cum eisdem: uel eorū  
aliquo, commercium, aut aliquam conuersationem, seu com-  
munionem habeant: nec eis necessaria ministrent. Ad maio-  
rem preterea diſti Martini, suorumq̃ complicum, fautorum,  
& adherentium, ac receptatorum predictorum sic post lapsum



termini predicti declarationum hereticorum, & condemnatorum  
confusionem, Vniuersis & singulis utriusq; sexus Christi fide-  
libus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Patriarchaliū, Me-  
tropolitān. & aliarum Cathedralium, Collegiarum, ac inferi-  
orum ecclesiarum Prelatis: Capitulis, alijsq; personis ecclesiasti-  
cis: secularibus, & quorumuis ordinum: etiam Mendicantium  
(presertim eius congregationis, cuius dictus Martinus est pro-  
fessus: & in qua degere: uel morari dicitur) Regularibus, exem-  
ptis: & non exemptis, necnon uniuersis & singulis Principibus  
quacūq; ecclesiastica: uel mūdāna: fulgētibus dignitate: Regi-  
bus, Imperatoris Electoribus, Ducibus: Marchionibus, comi-  
tibus, Baronibus, Capitaneis, Cōduktoribus, Domicellis, Cō-  
munitatibus, Vniuersitatibus, Potētatibus, Ciuitatibus, Ter-  
ris, Castris, & locis, seu eorū habitatoribus, Ciuibus & Incolis,  
omnibusq; alijs & singulis supradictis, per uniuersum Orbem  
presertim in eadem Alemonia constitutis: mandamus: quate-  
nus sub predictis omnibus & singulis pœnis: ipsi, uel eorum qui-  
libet prefatum Martinum, Complices: adherentes: receptantes  
& fautores personaliter capiant, & captos ad nostram instan-  
tiam retineant, & ad nos mittant. Reportaturi pro tam bono  
opere, a nobis: & a sede Apostolica remunerationem, premi-  
umq; condignum, uel saltem eos, & eorum quemlibet de Me-  
tropolitān. Cathedralibus, Collegiatis, & alijs Ecclesijs: Do-  
mibus, Monasterijs, conuentibus, ciuitatibus, Dominijs, Vni-  
uersitatibus, Communitatibus, Castris, Terris ac Locis respec-  
tiue, tam Clerici, & Regulares, quam laici omnes, & singuli  
supradicti omnino expellant. Ciuitates uero Dominia, Tenas  
Castra, Villas, Comitatus, fortificia, Oppida, & loca quecūq;  
ubilibet cōsistentia, earum, & eorū respectiue, Metropolitān.  
Cathedrales, Collegiatis, & alias ecclesias, Monasteria, Prio-  
ratus, Domus Conuētus, & loca Religiosa, uel pia, cuiusq; or-  
dinis (ut presertur) adque p̄fatū Martinū, uel aliquē ex p̄dictis  
declinare cōtigerit q̄diu ibi p̄māserint & triduo post recessum



ecclesiastico subiicimus interdicto. Et ut pmissa omnibus in-  
norescant, mandamus insuper uniuerfis Patriarchis, Archiepi-  
scopis, Episcopis, Patriarchalium, Metropolitān. & aliis Ca-  
thedralium, ac collegiatarum Ecclesiarum Prelatis Capitulis alijsq[ue]  
personis ecclesiasticis, secularibus, & quorūvis ordinum supradic-  
torum regularibus, fratribus, religiosis, Monachis, exemptis,  
& non exemptis, supradictis, ubilibet, presertim in Alemonia,  
constitutis, quatenus ipsi, uel eorū quilibet sub similibus cen-  
suris, & penis eoipso incurrendis, Martinum, omnesq[ue] & singu-  
los supradictos, qui elapso termino huiusmodi mandatis, seu moni-  
tis nostris nō paruerit, in eorū ecclesijs, Dominicis, & alijs festi-  
uis diebus, dum inibi maior populi multitudo ad diuina cōue-  
nerit, declaratos Hereticos, & condemnatos publice nuncient  
faciantq[ue], & mandent ab alijs nunciari, & ab omnibus arctius  
cuiari. Necnon omnibus Christifidelibus, ut eos euitent pari-  
modo sub predictis censuris, & penis. & presentes literas uel ea-  
rum transumptum sub forma infra scripta factum in eorū eccle-  
sijs, Monasterijs, Domibus, Conuētib[us], & alijs locis, legi, pu-  
blicari, atq[ue] affigi faciāt. ¶ Excōmunicamus quoq[ue], & anathe-  
matizemus omnes, & singulos cuiuscunq[ue] status, gradus, con-  
ditionis, preeminētie, dignitatis, aut excellēcie, fuerint, qui q[ui]-  
minus presentes literę, uel eorū trāsumpta, copie, seu exempla-  
ria in suis Terris & Dominijs legi, affigi, & publicari possint,  
fecerint, uel quoquo mō pcurauerint, per se, uel aliū, seu alios,  
publice, uel occulte, directe, uel indirecte, tacite, uel expresse. Po-  
stremo quia difficile foret presentes literas ad singula queq[ue] lo-  
ca deferri, in quibus necessariū foret, Volumus, & Apostolica  
auctoritate decernimus, q[uo]d earū transumptis manu publici no-  
tarij confectis, & subscriptis, uel in alma Vrbe Impressis, & sigil-  
lo alicuius ecclesiastici prelati munitis, ubiq[ue] stetur, & plena fi-  
des adhibeatur, prout origin alibus litteris staretur, & adhibe-  
retur, si forent exhibitę, uel ostensę. Et ne prefatus Martinus  
omnesq[ue] alijs supradicti, quos presentes literę quomodolibet cōcer-  
nunt, ignorantiam earundem litterarum, & in eis cōtentorum



omnium, & singulorū pretendere ualeant litteras ipsas in Basilice Principis Apostolorum, & Cencellarie Apostolice, necnō Cathedraliū Ecclesiā, Brādeburgen. Mīsen. & morspergen. Valuis affigi & publicari debere uolumus. Decernentes, quod earundem literarū publicatio sic facta supradictū Martinum, omnesq; alios, & singulos prenomīnatos, quos literæ huiusmodi quomodolibet concernunt, perinde arctent, ac si literæ ipsæ die affixiōis, & publicationis huiusmodi, eis personalit̃ lectæ, & intimatæ forent. Quum non sit uerisimile, q̃ ea que tam patenter sunt, debeant apud eos incognita remanere. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinatiōibus apostolicis, seu si supradictis omnibus, & singulis, ul' eorū alicui aut quibusuis alijs a sede apostolica predicta, uel ab ea potestati habentibus sub quauis forma, etiam Confessionalis, & cum quibusuis etiā fortissimis clausulis, aut ex quauis causa, seu grandi consideratione, indultum, uel concessum existat, qd' interdicti, suspendi, uel excōmunicari nō possint per litteras apostolicas nō faciētes plenam & expressam, ac de uerbo ad uerbum, non aut̃ per clausulas generales id importātes de indulto huiusmodi mentionē eiusdem indulti tenores, causas, & formas, perinde ac si de uerbo ad uerbum infererētur, Ita ut omnino tollatur, presentibus pro expressis habentes. ¶ Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre damnatiōis, reprobationis, reiectiōis, decreti, declarationis, inhibitionis, uoluntatis, mandati, hortationis, obsecrationis, requisitionis, monitionis, assignationis, concessionis condēnationis, subiectionis, excōmunications, & anathematizationis infringere, uel ei ausu temerario cōtrare. Siquis autem hoc attemptare presumpserit, indignatiōem omnipotentis Dei, ac beatorū Petri & Pauli Apostolorū eius se nouerit incursum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominice, Millesimo, Quingentesimo Vigesimo. XVII. Calendas Iulij. Pontificatus Nostri Anno Octauo.

Visa R. Milanesius.















